

ADRODDIAD I'R CABINET

{26/11/2018}

Aelod Cabinet: Gareth Griffith

Pwnc: Sefydlu Cyfundrefn ar gyfer ag ymdrin a Swyddogaethau'r Cyngor fel Corff Cymeradwyo ceisiadau Safonau Cenedlaethol Draenio Cynaliadwy dan Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dwr 2010.

Swyddog cyswllt: Emlyn Jones, Uwch Reolwr, YGC

Y penderfyniad a geisir

1. Fod gweithredu cyfrifoldebau statudol o'r Corff Cymeradwyo SDCau (CCS) i'w priodoli i'r drwy'r Gwasanaeth Ymgynghoriaeth.
 2. Dirprwyo'r cyfrifoldeb a phwerau'r CCS dan Atodlen 3 o Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dwr 2010 i Bennaeth Ymgynghoriaeth gyda'r hawl i ddirprwyo ymhellach fel sydd yn briodol.
 3. Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Ymgynghoriaeth sefydlu cyfundrefn benderfynu ceisiadau yn unol a'r Deddfwriaeth ac Arweiniad Statudol
 4. Dirprwyo'r hawl i'r Swyddog Monitro i addasu'r Cynllun Dirprwyo yn y Cyfansoddiad i adlewyrchu'r penderfyniad yma.
-

Barn yr aelod lleol

Ni yw'n fater i aelod lleol.

Cyflwyniad

Mae Atodlen 3 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr (DRhLID) 2010 yn gorchymyn y dylai systemau draenio dŵr wyneb ar gyfer datblygiadau newydd gydymffurfio â Safonau Cenedlaethol ar gyfer draenio cynaliadwy (SDCau). Mae Atodlen 3 DRhLID 2010 hefyd yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol fel Corff Cymeradwyo SDCau i gymeradwyo, mabwysiadu a chynnal systemau sy'n cyd-fynd ag adran 17 yr Atodlen.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi bydd gofynion Atodlen 3 yn dod yn weithredol yng Nghymru ar y 7fed Ionawr 2019.

Felly, o'r dyddiad yma, bydd angen systemau draenio cynaliadwy ar gyfer pob datblygiad newydd o fwy nac 1 tŷ neu lle mae'r arwynebedd adeiladu yn 100m² neu fwy. Rhaid i systemau draenio fod wedi eu dylunio a'u hadeiladu yn unol â safonau gofynnol ar gyfer draenio cynaliadwy a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru. Mae siart llif sydd yn egluro'r broses ymhellach wedi ei gynnwys yn Atodiad 1.

Rhaid i'r systemau hyn gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol yn gweithredu yn ei rôl fel Corff Cymeradwyo SDCau (CCS) cyn y bydd gwaith adeiladu'n dechrau. Bydd gan y CCS yr hawl i godi ffi am gymeradwyo'r ceisiadau, gyda'r ffi yn cael ei bennu ar sail maint y datblygiad. Bydd y ffioedd yn gyson drwy Gymru gan ei bod wedi eu cynnwys yn y Rheoliadau. Mi fydd y CCS hefyd yn cynnig gwasanaeth cyngor cyn-gais, gyda'r ffi ar gyfer y gwasanaeth yma yn cael ei osod gan bob awdurdod lleol yn unigol, gad adlewyrchu'r drefn Cynllunio bresennol.

Mae'n bwysig nodi fod y drefn Gynllunio a'r drefn CCS yn ddwy drefn ar wahân gyda deddfwriaeth unigol. Wedi dweud hyn, fe fydd gofynion y naill yn dylanwadu ar y llall ac mae'n debygol y bydd rhaid i ddatblygwyr ystyried trefniadau draenio'r safle yn gynharach oherwydd y gofynion newydd. Bydd y neges yma yn cael ei bwysleisio gan y Cyngor drwy'r drefn cyn-gais.

Mae'r proses o gymeradwyo cais CCS yn dechnegol ag angen arbenigaeth yn y maes. Bydd rhaid i bob cais ddangos ei bod yn cwrdd â'r meini prawf fydd yn y safonau cenedlaethol er mwyn eu cymeradwyo. Bydd yn ddyletswydd i'r CCS ymgynghori ar y cais gydag ymgynghorwyr statudol yn unig. Yng Ngwynedd yr ymgynghorwyr statudol perthnasol fydd Cyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru.

Bydd ceisiadau yn cael eu cymeradwyo yn unol ag amodau. Tra'n ddibynnol ar faint a natur y cynllun, bydd yr amodau yn debygol o gynnwys yr angen am gyfres o ymchwiliadau yn ystod ag ar ôl gorffen y gwaith a bondiau adeiladau byddai'n cael ei ddal gan y CCS tra fo'r gwaith wedi ei gwblhau i'r safon ofynnol. Mae hefyd trefn apêl a gorfodaeth wedi ei sefydlu, sy'n debyg iawn i'r drefn Cynllunio bresennol.

Bydd dyletswydd ar y CCS i fabwysiadu systemau sy'n gwasanaethu mwy nag un tŷ, cyhyd a'i fod wedi ei adeiladu ac yn gweithredu yn unol â'r cynigion a gymeradwywyd, gan gynnwys unrhyw amodau

cymeradwyaeth CCS. Fel rhan o gymeradwyo'r cais bydd angen sicrhau fod yna drefn cynnal a chadw mewn lle sydd wedi ei ariannu a'i ddiogelu drwy gytundeb cyfreithiol. Y ffordd mwyaf tebygol o sicrhau fod arian ar gael er mwyn cynnal a chadw unrhyw system a fabwysiedir gan y Cyngor yw drwy godi swm cymudol ar y datblygwr, yn debyg i'r hyn a wneir yn bresennol drwy fabwysiadu ffyrdd.

Mae Canllawiau'r Llywodraeth wedi cael eu cymeradwyo gan y Cynulliad ar y 13eg Tachwedd sydd yn cadarnhau fod disgwyliad i'r datblygwyr ariannu cynnal a chadw y systemau yn dilyn eu mabwysiadu gan awdurdodau lleol. Er fod y Canllawiau yn amlygu y gweithdrefnau posib ar gyfer sicrhau y cyfraniadau yma mae'n deg datgan fod gwaith pellach ei angen i adnabod yr union fframwaith briodol ar gyfer yr elfen yma. Mae'r Cyngor wedi codi'r mater yma gyda Llywodraeth Cymru. Gyda'r Gwasanaethau Cyfreithiol byddwn yn parhau i drafod gyda Llywodraeth Cymru ar yr agwedd yma.

Mae'r cyfrifoldeb dros faterion dwr a llifogydd yng Ngwynedd yn eistedd o fewn adran Ymgynghoriaeth. Mae'r cyfrifoldeb o ran y CCS ar hyn o bryd yn eistedd gyda'r Cabinet, ond y bwriad yw y bydd y cyfrifoldebau CCS yn cael eu gweithredu gan yr adran. Bydd hawl dirprwyedig gan swyddogion penodol Ymgynghoriaeth Gwynedd i weithredu'r gyfundrefn ar y ceisiadau ar ran y Cyngor.

Dylid nodi y bydd cyfrifoldeb o ran gorfodi diffyg cydymffurfiaeth hefyd yn gyfrifoldeb y CCS.

Mae creu'r CCS yn ofyn statudol newydd ar awdurdodau lleol, ond nid oes cyllid ychwanegol yn dod gan Lywodraeth Cymru. Mae asesiadau Llywodraeth Cymru wedi nodi y dylai'r Corff fod yn hunan cynhaliol yn yr hir dymor, gyda'r ffioedd sydd ynghlwm a'r ceisiadau yn talu'r costau rhedeg, mae copi or asesiad llawn wedi ei gynnwys fel Atodiad 2. Wrth edrych ar geisiadau Cynllunio hanesyddol, rydym yn amcangyfrif y bydd tua 300 o geisiadau i'r CSS yn flynyddol ag y bydd angen 3 aelod o staff llawn amser.

Mae yna fuddsoddiad sylweddol o ran amser staff ei angen er mwyn sefydlu'r corff, datblygu prosesau a chyfundrefnau newydd i wneud yn siŵr fod yr awdurdod mewn lle i dderbyn ceisiadau o fis Ionawr ymlaen.

Rydym yn amcangyfrif bydd y 300 o geisiadau yn creu incwm o £181,771 yn erbyn costau gweithredu'r corff o £179,197. Y bwriad yw recriwtio un aelod o staff llawn amser, cyflogi aelod staff dros dro ac ail strwythuro dyletswyddau staff presennol i wireddu'r angen. Mae'r ail strwythuro yn

gohirio toriad i gyllideb bresennol tan fu'r model ariannol wedi ei brofi (efallai ar ôl blwyddyn 1)

Rydym wedi cytuno gyda'r Tîm Rheoli i gael benthyciad ar gyfer y costau sefydlu (tua £87,000) adnodd dros dro gan ad-dalu'r swm hwnnw o'r incwm fydd yn deillio. Mae'r trydydd adnodd yn cael ei gyflogi yn seiliedig ar bwysau gwaith presennol YGC.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Mae asesu ceisiadau o'r fath yn faes arbenigol sydd angen profiad a hyfforddiant technegol perthnasol. Mae'r Cyngor yn gweithredu trefn debyg yn barod wrth asesu ceisiadau rheolaeth adeiladu a cheisiadau ar gyfer gwaith mewn cyrsiau dwr arferol. Disgwylir nifer sylweddol o geisiadau technegol iawn eu natur ac ystyrir fod yr argymhellion yn cyfarch y gofyn statudol o ran y broses benderfynu.

Ystyriaethau perthnasol

Byddai rhoi'r hawl i swyddogion wneud y penderfyniad yn hwyluso'r gallu i gwrdd â'r gofyn statudol i benderfynu ar geisiadau arferol o fewn 7 wythnos, a 11 wythnos ar gyfer ceisiadau sydd angen Asesiad o Effaith Amgylcheddol. Mae'r trefniadau hyn yn gyson gyda'r trefniadau sydd ar hyn o bryd yn cael ei sefydlu mewn awdurdodau lleol eraill ar draws Cymru

.

Camau nesaf ac amserlen

Mae'r drefn newydd yn weithredol o'r 7fed Ionawr 2019, ac felly mae gofyn statudol i'r gyfundrefn fod mewn lle erbyn y dyddiad yma.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Y Swyddog Monitro:

Nodir fod rhan Atodlen 3 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 yn dod yn weithredol yng Nghymru ar y 7fed Ionawr 2019. Yn dilyn y dyddiad yma bydd cyfrifoldeb statudol ar y Cyngor i ddelio gyda cheisiadau ar gyfer draeniau cynaliadwy. Cymeradwywyd y canllawiau statudol ar gyfer y drefn gan y Cynulliad yn ddiweddar. Fe gyferir at y gyfundrefn cynnal a chadw yn yr adroddiad a byddwn yn gweithio gyda'r Gwasanaeth er mwyn sefydlu mecanwaith priodol o ran y materion yma. Rwyf yn nodi fod yr adroddiad yn argymhell dirprwyo'r gyfundrefn i'w gweinyddu drwy'r Gwasanaeth Ymgynghoriaeth er mwyn gweithredu fel Corff Cymeradwyo SDCau. Ystyrir fod hyn yn briodol er mwyn cyfarch y gofynnion technegol statudol y cyfeirir atynt uchod a bydd gweithrediad yn unol â Chynllun Dirprwyo'r Cyngor

Y Pennaeth Cyllid:

Mae gofyn cyfreithiol ar y Cyngor i sefydlu Corff Cymeradwyo SDCau erbyn 7 Ionawr 2019, sy'n golygu fod angen gwneud penderfyniad yn gynharach yn hytrach na'n hwyrach ar y drefn ddirprwyo fydd yn cael ei fabwysiadu o fewn y Cyngor i sefydlu'r cyfryw gorff. Nid oes gennyf wrthwynebiad i'r trefniadau a amlinellir yn y penderfyniad a geisir.

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol gan Lywodraeth Cymru (sy'n ymddangos yn yr Atodiad) yn dangos fod disgwyliad i Awdurdodau Lleol ddenu incwm net pan ddaw'r Rheoliadau newydd i rym (tra'n cydnabod fod costau sefydlu), a bydd Rheoliadau ar gyfer pennu ffioedd hefyd yn dod i rym ar 7 Ionawr 2019. Felly, er bydd llif incwm a gwariant yn ansefydlog ar y cychwyn, disgwylir i'r Corff Cymeradwyo fod yn hunan-gyllidol yn y tymor-hir. Yng nghyswllt hyn, rwyf yn nodi o'r adroddiad ac o sylwadau'r Swyddog Monitro fod gwaith trafod pellach gyda Llywodraeth Cymru yn angenrheidiol mewn perthynas â rhai agweddau. Byddaf yn

cadw cysylltiad agos gyda'r swyddogion perthnasol fel bod Cyllid yn ymwybodol o unrhyw newidiadau yn y rhagolygon o safbwynt incwm a gwariant y Corff Cymeradwyo, ac yn gweithredu'n briodol i ymateb i hynny

Atodiadau

Atodiad 1 – Siart Llif y broses cymeradwyo SDC

Atodiad 2 - Memorandwm esboniadol ac asesiad effaith rheoleiddiol